

Verkondiging 3 november 2024 Avondmaal dienst

Wij van Zuid / de Regenboog

Schriftlezing: Johannes 6 vers 1 - 15

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus

'Wat hebben we daaraan voor zoveel mensen?' Die zin uit het evangelie kwam direct bij me binnen. Eerlijk gezegd denk ik dat ook wel eens. Er zijn zoveel mensen die hulp nodig hebben. Iedere keer weer. Het houdt niet op. En dat kleine beetje wat ik kan doen, het is een druppel op een gloeiende plaat. Er is toch geen beginnen aan. Wat heb je daaraan voor zoveel mensen?

Maar tegelijk ontroert dit evangelie. Doordat het zo eenvoudig is. En omdat het hoopvol is, haaks staat op dat gevoel dat het allemaal toch niet uitmaakt.

Die ene jongen, met zijn gerstebroden, eten voor arme mensen is dat. En zijn stukjes vis.

Hij had kunnen denken 'wat hebben we daaraan voor zoveel mensen?' Maar dat doet hij niet. Hij had kunnen denken: 'als ik het weggeef blijft er niets voor mezelf over.' Maar dat doet hij niet. Hij had kunnen geven onder voorwaarden: alleen voor Jezus, alleen voor wie (niet naar huis kan, vanmorgen niet gegeten heeft...). Nee, hij stelt het beschikbaar aan Andreas en die geeft het aarzelend door aan Jezus.

Dit verhaal over een teken wat Jezus doet - want dat is dit evangelie, een teken - begint met een mensenkind die geeft wat hij heeft. Ik geloof dat dat tekenend is voor leven in geloof. Je geeft wat voorhanden is.

En dan is de vraag is: hoe ga je daarmee om? Is dat je grens: 'Kijk, dit is wat we hebben, verder kunnen we niet gaan.' Of is dat het begin: 'Kijk, dit is wat we hebben en hoe kunnen we hiermee verder gaan?'

Laten we de moed hebben om te beginnen met dat wat voorhanden is aan Jezus te geven. Ook al is het klein. In de kerk zeggen we vaak: 'Denk niet te groot van jezelf, denk niet je alles kan, besef je grenzen enz.' Maar we moeten ook niet te bang zijn om naar voren te stappen en iets te doen. Een begin te maken.

En met dat begin, dat kleine begin, vijf broden voor vijfduizend mensen, komen we bij Jezus.

En Hij maakt van die samengedromde menigte, - ik stel me zo voor dat ze door elkaar heen liepen, met elkaar aan het praten waren - Hij maakt er een gezamenlijke maaltijd, een tafelgemeenschap van. Hij brengt er rust in. 'Laat iedereen gaan zitten.' Niet aan een tafel, maar in het groene zachte gras, de vrede van Tiberias. Een grazige weide, de plek waar het lente is, waar water is, waar leven is.

Jezus *neemt* de broden. Hij ontvangt die kleine bijdrage van die jongen. Hij neemt het aan. Hij neemt onze bescheiden gaven aan om er iets mee te doen, om het te laten groeien tot welzijn van velen. Wat wij geven doet ertoe. Jezus kiest ervoor om ons in te schakelen in zijn nieuwe wereld. Om mee te doen, te beginnen, ook al is het klein.

Jezus spreekt het *dankgebed* uit. NB Het Griekse woord voor dankgebed is 'eucharistie.' "Geprezen bent U, Heer onze God, koning der wereld, die brood uit de aarde doet voortkomen." Een beetje het 'Heer, zegen dit eten, amen,' uit zijn traditie. Die jongen had brood gegeven. Wij geven onze gaven, geld meestal. Door dat dankgebed beseffen we het is God de Schepper aan wie wij alles te danken hebben. Ook dat wat wij kunnen geven. 'Wij geven het U uit uw hand.'

Jezus *deelt* het brood en ook de vis. Hij geeft het door, Hij verspreidt het.

De woorden die hier gebruikt worden (nemen, dankzeggen, delen) doen denken aan het avondmaal. *'In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam Hij een brood, sprak het dankgebed uit, brak het en zei: Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit telkens opnieuw, om Mij te gedenken.'* Als je verder leest in Johannes 6 zie je hoe Jezus zichzelf 'het brood' noemt 'dat leven geeft.'

Weer even terug naar de vrede van Tiberias. Er was een tekort. Iemand gaf wat hij had, een bescheiden begin. En onder Jezus' handen groeit een maaltijd die ze nooit zullen vergeten. Zoals het volk Israël manna kreeg in de woestijn, vijf dagen per week één portie en op de zesde dag een dubbele portie, vijf en twee, zo was er nu eten in overvloed voor iedereen.

Maar met die overvloed die Jezus geeft - maar liefst twaalf manden, meer dan waar ze mee begonnen - moet je wel zorgvuldig omgaan. Jezus zegt expliciet tegen de leerlingen dat ze wat over is moeten verzamelen zodat er niets verloren gaat. Opvallend is dat. Overvloed maakt het brood niet minder kostbaar. Wij leven met de wetten van vraag en aanbod. Als er overvloed is, daalt de waarde. (Wij hebben in Flevoland gewoond en daar geleerd dat een jaar met een rijke oogst niet automatisch een goed jaar voor de boer was. Want bij overvloed is de prijs laag.) En als je teveel hebt ingekocht voor een feestje, dan vraagt het discipline om zorgvuldig om te gaan met de restjes.

Niets mag verloren gaan. Daarin echoot ook door dat mensen niet verloren mogen gaan, maar kostbaar zijn in Gods ogen.

Wat we hier gezien hebben is een 'teken.' Wij hebben de neiging om het een wonder te noemen, 'de wonderbare spijziging.' Dat is het ook, maar Johannes noemt het een teken. In het Johannesevangelie doet Jezus zeven tekenen. De eerste is op de bruiloft te Kana, waar water wijn wordt. Dit is het vierde teken.

Teken is een goed woord. Bij een teken is er iets te zien. We zien hoe Jezus 5000 mensen te eten geeft. En een teken verwijst naar iets wat je (nog) niet ziet. Het betekent iets. Dit teken

verwijst naar de bedoeling van God en naar zijn toekomst, zijn koninkrijk. Als God koning is, is er genoeg voor iedereen. Zo zou Hij het willen. Jezus laat hier bij die berg zien waar het naartoe gaat als het aan God ligt.

Ons avondmaal is ook een teken. Wat we zien is, dat we samen zijn en brood en wijn ontvangen. En dat verwijst naar Jezus die zichzelf aan ons geeft, die zijn leven voor ons heeft gegeven, brood: zijn lichaam, wijn: zijn bloed. Het avondmaal is een teken van de liefde van Christus en bepaalt ons daarbij. Het is ook een teken we bij elkaar horen niet omdat we elkaar zo aardig vinden maar vanwege Christus. Allemaal eten we van dat ene brood en drinken we van die ene wijn. En het is een teken van de toekomst van God, die overvloedige maaltijd op de berg, met genoeg voor iedereen. Jezus heeft ons het teken van het avondmaal gegeven om ons te bemoedigen in het geloof.

En wat zegt ons het teken van het brood voor iedereen?

Die mensen in het evangelie die het teken van het brood hebben gezien zijn helemaal enthousiast. Ze herkennen Jezus als de Messias die door God gestuurd is. 'Profeet' noemen ze Hem. Jezus ziet hun enthousiasme. Hij zal met ze mee moeten om koning te worden. Maar dat is niet zijn weg. En Hij trekt zich terug, op de berg, alleen.

En wij? Wat zegt dat teken ons?

Het geeft mij hoop. Dat beeld van al die mensen in dat groene gras en Jezus die deelt net zo lang tot er genoeg is en meer dan dat. Zo is het leven bedoeld. Om Jezus heen wordt het koninkrijk van God al even werkelijkheid.

En het zet aan om in vertrouwen op God iets te doen. We hebben iets te geven, ook al is het maar klein. En Jezus ontvangt dat en kan dat laten uitgroeien tot een teken van zijn koninkrijk.

Jezus lost niet zomaar alles zelf op. Hij verwacht ook iets van ons. Laten we dus niet te klein over wat we te geven hebben. Zo van: 'wat hebben we daaraan voor zoveel nood...' Geef wat jij kunt geven in handen van Jezus.

Ik moet denken aan de avondmaal collecte van vandaag. Die is bestemd voor noodhulp in Libanon en Syrië. Ook zo'n situatie. In het Midden-Oosten zijn meer dan 1 miljoen mensen op de vlucht voor het geweld. Dan kun je denken: 'Er is geen beginnen aan om daar te helpen' Wat betekenen 100 dekens, 100 voedselpakketten voor zoveel mensen? En je kunt wel hulpverleners sturen maar hoeveel gesprekken kunnen die voeren als er steeds nieuwe mensen bijkomen met doodsangst en traumatische ervaringen.

Maar mensen van christelijke hulporganisatie Tear Fund die al heel lang daar werkzaam zijn komen toch in actie, samen met plaatselijke kerken en andere partners. Met noodopvang, dekens en matrassen, voedselpakketten en toiletartikelen en mentale zorg. Ze maken een begin met wat voorhanden is. En ook wij kunnen hen iets in handen geven en bijdragen.

Dat betekent iets voor ieder mens die daar wanhopig aankomt en een warme ontvangst krijgt. We laten jullie niet vallen, we geven om jullie. God laat jullie niet vallen. Zijn toekomst is een toekomst van vrede voor ieder mens. We bidden dat God deze hulp zegent, dat het meer mag betekenen dan eten, een deken, dat er hoop van uit gaat.

En wij, nu, hier... Laten we de nieuwe week ingaan met deze vraag: wat heb ik te geven?
Wanneer kan ik zijn als die jongen: 'Alstublieft Heer.' Het is misschien maar weinig, maar het zal voldoende zijn.
Amen.